SRI PRATAP COLLEGE LIBRARY
SRINAGAR (Kashmir)

DATE LOANED

Class No. ______ *Book No.* ______

Acc. No. ______

This book may be kept for **14 days.** An over - due charge will be levied at the rate of **10 Paise** for each day the book is kept over - time.

TO THE READER

KINDLY use this book very carefully. If the book is disfigured or marked or written on while in your possession the book will have to be replaced by a new copy or paid for. In case the book be a volume of set of which single volumes are not available the price of the whole set will be realized

SRI PRATAP COLLEGE
SRINAGAR.

LIBRARY

Class No. 891.441

Book No. S13W

Acc. No. 16058

MCO

SRI PRATAP COLLEGE LIBRARY
SRINAGAR (Kashmir)

DATE LOANED

Class No. ______________ *Book No.* ______________

Acc. No. ______________

This book may be kept for **14 days.** An over - due charge will be levied at the rate of **10 Paise** for each day the book is kept over - time.

چھاپ غلام محمد نور محمد
جملہ حقوق محفوظ ہیں

زلیخا یوسفو ژھٔی پت اَنِیے یس
متے یس وامق و عذرا بنے یس

الْعِشْقُ نارٌ یُحْرِقُ ما سِوَی الله

16058

قصّہ

وامق و عذرا کلاں

من تصنیف میر محمد سیف الدین صاحب منطقی کشمیری ثم لدھیانوی

مصنّفہ ہیہ مال

حسب فرمایش
غلام محمد نور محمد تاجران کتب مہاراج گنج بازار سرینگر
(شاخ) مائسمہ بازار۔ امیرا کدل سرینگر کشمیر

در مطبع (سٹیام آفسٹ لیتھو ورکس دہلی) (کتبہ قاضی نظام الدین خانیاری)

اجر واهد الصراط المستقیما
وفی الجنات ادخلنی سلیما
وساعد فی بتوفیق السعادات
ویلقنی بداقصی المرادات
امان الخائفین اسمع دعائی
رجاء الناس لا تقطع رجائی
ملیکی مستغاثی مستغاثی
ادم فی الدین و الدنیا اماتی
خفی اللطف و احفظ من بلیة
وادکنا بالطاف خفیة
اعذنی رب من شر الشیاطین
وصن یا رب من کید السلاطین
بتقواك الکفایة والسلامة
بذلك الولایة والامامة
تول الملتجی فیمن تولیت

تفضل واهد فیمن هدیتا
فمنك الاستقامة والعفاف
بلطفك نجنا مما نخاف
واسکن عتر فی بلدك امینا
والحقنا معا بالصالحینا
وارسلنا الی البیت الحرام
واوصلنا باشرف کرام
واوصلنا بمعشر طابوا وقاموا معا
فهبنا انهم صفوا ثم استقاموا تقینا
واتینا بالطاف الابرار وفینا
وتقنع سبیل الابرار
فاوصلنا الی اعلی المعالی من دیارك
ووفق بالمعالی ...

بسم الله الرحمن الرحیم

مناجات بدرگاه مجیب الدعوات

کران چهٔ وس تو په یارن واهیباتن
بو بنده چانو شرمنده گنهگار
گناهن همند مه زشتی نامه پهلتم
مه ساری سیّئه سوءِ ادب بخش
کریمی تنصر المستنصرینا
لك الافضال والاکرام والبر
غفور التائبین اغفر ذنوبی
اجرنی یا مجیر المستجیرین
تفضل یا وحیدا بالتعزز
ترحم یا دلیل الحائرینا
تقبل بالتولی طیبا تی
اعنّی یا معین المستعینین

الٰهی کرنه آسان مشکلان ن
دلک صفحه سیاه کرمنت نبه کار
ثوابن همند بهشتی جامه وتم
بحقِ سیّد و فخرِ عرب بخش
رحیمی تستر المستغفرینا
لك الاحسان والانعام وافر
وعنّی بالندم فرج کروبی
وحرنی یا نصیر المستخرین
کریم الصفح یا حسن التجاوز
تکرم یا کفیل الفاترینا
وبالاحسان کفر سیئاتی
وایّد یا ظهیر المستنکین

رؤف نعمة الثقلین دنیا
عطوف رحمة للعالمینا
لاشق القمر بنت الشمس خمس
بحر فیه وقیت حسنین خمسین
امین الله ختم المرسلینا
شفیع الجاه حبیب الله مکرمینا
رفیع ذکره ملحح طاها و یاسین
نبوته از طابو فخر النبیین
بر فالت قریش طیب علیین
ترحم یا حبیب الخلق و اشفع
فکم یا طبیب الاعداء رحمة
مودة آلک الابدار نعمت
هل لی اصحابک الاحسان
ایا بشری تعود تشفعونا

فلا خوف ولا هم
یه نظم نوزه که ایه نه
خریداران چه در گزرته
یه یار و ... درخیه
هر شعر هر زبان زبان برابر
لکه ... تحریر
...

دل از مهر نبی تش کرنه پر نور	گل از سنت و فایر ورنه معمور
مزکی از انا لفک لطیفه	درود مصطفی نو تش وظیفه
نظام حمد نخښت چون نظامی	بجام نعت پهر تش مس چه جامی
چو حمد از هر زبان درجان نوازی	ولی راضی چه و دل در نعت نازی

نعت شریف حضرت رسول اکرم صلی اللہ علیہ وسلم

حبیبی ابطحی یثربی	قریشی نبی هاشمی
تهامی حجازی وفی	فصیح النطق امی حنفی
نبی نور الدنیا محیاه	صفی عطر الاکوان ریاه
امام الانبیاء والاتقیاء	همام الاصفیاء والاولیاء
رسول سابق للخلق نوره	وصول رحمة عظمی ظهوره
خلیل الله تعظیما وقدرا	دلیل الله تکریما وصدا
کلیم طوره عرش معلی	کریم نوره شمس مجلی
مسیح ذکره احیا القلوبا	فصیح فکره افنی الکروبا
حبیب الله توفیقا وفضلا	خطیب الخلق تحقیقا وعدلا
بشیر فاتح نور مبشر	نذیر منذر عدل مذکر

درود بر چار یار و آل محمد
پس از حمد خدا و نعت احمد
سلام گر کروم ...
که سلطان ... جهان
خدا و ندا ...
الهی بدرگاه باریتعالی

عزیز لس از جہان گوڈہ کُنی تن
پری رخ ماہ وش دلکش نگارہ
سمنبر فتنہ پرور گلعذارہ
بلا بالا تنش لو لوئی لالا
چنان نرگس ندیدہ سرو بالا
قدش سرو خرامان نخل طوبیٰ
ستون بارگاہ حسن و خوبی
سو قد ڈیشت الف زن قال گو دل

[illegible]

وَنے عشقن کنھاہ بوزم تہ ہارہ
حدیثِ وامق و عذراوے روز
بہ کشمیری زبان برطرز لا ئُق
برغبت سوز فکرت سوزن بوز
کہن ہند قصہ محمودُن کہن گو

گُل شادی چھو عشقن خارہ خارہ
خوشی در طول چھیہ مختصر بوز
بیانِ عشق آن معشوق و عاشق
چو خواہی راز فہمی ساز با سوز
مہ شن با سوز بوز افسانہ لو

داستان در بیان عاشق شُدن وامق بعذرا و سرپائے او

سُو وامق درمن آسو شاہزادہ
صفت کیا آسن تس شاہزادس
چھو فرماوان جناب شیخ صرفیؒ
چہار ۱۴ دہ سالہ زن ماہِ دو ہفتہ
جواناہ نازنین گلرخ سمن بر
کُلاہ تارک گیتی ستانی
شکارس کُن گژھان آسوس دِل میل
دوہہ اکہ دراو سیلس شاد و مسرور
کہتا لس اکس منز واتو ناگاہ

عجب عالی نسب و الا نژادہ
نہ تھتھ کیخسروس نہ کیقبادس
محیط عشق و عرفان ذہن گرفی
زچار ابروزہ رخ گل گل شگفتہ
بحُسنِ صورت و معنے برابر
غریبن پیٹھ شبان آسُس شبانی
کڈان ہر سو بدولت لشکر و خیل
بحدّ روم لگ ہیواز مِنج دِن
دِپن چھی تت کو ہس کوہ مقبا

صنوبر تب جمل تمنا ورس
قیامت قامتے زیبا خرامی
[illegible]

[illegible]

خطِ تارک میانِ موی خوش تاب — لب سنبلزار چینی جوی سیماب
زری طاقین سرس منز تازہ مہوش — ننہ مہتاب در شہرِ سیہ پوش
شفق زن زونہ پٹ ژندان جبینس — کران رت بانہ زمن دلحزینس
ڈکس پٹ ٹکہ تس نور جاوید — درخشان برمہ یکہفتہ خورشید
جبین برابری آن حورِ فردوس — عطارد در ترازو زہرہ در قوس
دو ابرو تس چو مد بر سورۂ صاد — ننہ مشکل معمّا بیت استاد
سو ابرو طاق مسجد تیغ ضراب — ننہ ما سُنکس کعبس نہ محراب
مہِ نو یا کمان یا فتنۂ عام — دو تیغ مرگ عاشق برگ بادام
کڈان کشش مو مہو ابرو کمان تن — کران کمش غمزہ تیرو بی نشانن
بُن منز خال زنگی زادہ مست — پی آہوی چلین شمشیر در دست
ننہ ترکانہ ہندوی ستم کیش — بہت ہت گلشن و میخانہ در پیش
ننہ عاشق صفت پوشن گران گیت — تنہی بیتھ ہمراہ بینبر زلن پیت
دو چشم مست او میخانہ پانہ — فریب مردم آشوبِ زمانہ
ز حیرت نرگس شہلا نگونسار — زجادو شیں بجنگل ہرنہ بیمار
صیادِ آہوانِ شوخ دیدہ — بچشمِ آہوان آہو کشیدہ
لبریز مستی دو ترک مردم آزار — دو بادام سیہ یا جام سرشار

چہ گویم از سیہ خالش نمونہ
رخس پٹ خال ونکش داغ لالہ
شبن کیاہ خال بر رخسار ماہ وش
توبی ہا لالہ پہو مُنت گشتہ درگل
میانِ چین مو خالِ سیہ فام
ننتہ زن دانہ در دام خطر خیز
ننتہ خال آسو زلفس نقطۂ جیم
الف در ماہ بینی با صفائی
وسن کیا ننتہ خنجر خستہ جانن
دہن تس کان گوہر جان عشاق
رڈہ فل وڈہ تسند لعلِ بدخشان
نہ وڈہ تس برگ لالہ قندہ فلِ دند
پر زلون دندہ فلِ عقدِ ثریا
چو شبنم دانہ تت غنچہ دہانس
ز رنگ لعل او شہتوت فرتوت
زبان تس باعثِ شورہ جہانی

کہ دارد جلوہ ہای گونہ گونہ
لوئن زن زاغ در گلزار ژالہ
چو زنگی در چمن ہندو در آتش
توے ما نونہ رہمت داغ بر دل
چو سلطانِ حبش در کشور شام
زحبشن مرغ زیرک بال و پر ریز
الف بینی دہن تس حلقۂ میم
ننتہ در چشمۂ خورشید ماہی
ولے مرہم ونک شیرین دہانن
سخن شیرین ز شکر شہد مشتاق
دُرِ دندان درخشان نور بخشان
بی بیمار غم شیرین ز گلقند
صفائی دل بلائی دُرِ دریا
ننتہ ماچونہ پھل پٹ برگِ یاتس
نہ سرخی جان مرجان قوتِ یاقوت
برائے سرخی لب برگ پانے

و نشان وزیرن شہزادس عذرا

دوراو امق امق

[illegible]

وُزلہ ہم برگ گل یا مرگ بلبل
سٹھاہ آیل کمر از موی ہم نیم
سُو کوہ سیم در نرمی چو سیماب
نوان دل نافہ تمنٛد نافہ مشکہ
ندامن بعد ازین جز عصمت او
سُو کوٹھ آئینہ تمنٛد اہل صحبت
رُوپہ گود حسنکے خیمک زہ بھم زن
بیان خون عاشق خوش تلن دُر
کف پا نرم و نازک کف دریا
بنر پور بردہ آب از کان گوہر
بُت شیرین ادا نازک سراپا
تمی وُچھو دارہ کن شہزادہ از دُور
بیکدیدن کڈِتھ تمی وُچھ اک اکس دل
زِ وامق تیر غم در جان عذرا
محبت دوان دلن منز گو کجاری
کران شہزادہ آہ و نالہ زاتس

نتہ در خونِ عاشق تر کرت گُل
کمر بن گل اتھ زن کو ہے از سیم
نہ ڈیشن کانہ سُو دست افشار دز خواب
ہوان بو نافہ چین ختن مشکہ
ولے آئینہ یادم داد زانو
وُچھن تِتھ آئینس منز روی دولت
بخلخالِ زر و گوہر مُزین
تِوی ما وُد وزل آس رُوپہ کھور
بکن بر فرش گل مخمل سنس ما
تنِ سیمین سراسر غرق در زر
شُبن تس گلعذارس نا و عذرا
کرن آزاد دل شہزادہ مخمور
بیکدم گشت کار ہر دو مشکل
ز عذرا صد ستم بر شاہ شیدا
قرار ہر دو تن در بیقراری
مران عذرا فراہ تس نہ سا تس

[illegible]

[illegible]

Library Sri Pratap College,
Srinagar.

داستان دریا بن بیقراری

وامق در فراق عذرا

جفا کا روزه بیه آخر یو فادراک
کیمو دریا ده منزه در صفا بیه کر
غمه ماه تراوت ژلوک عشق بمه اوز
بر ماه وت کتو زلن چهوک اکه ماه روز

پیتن تن شاه وامق تا ره مجنون
ودن هر دم بدن یه اسوس ترا ژن
پیتن شهزاده وامق تا ره مجنون
ودن هر دم بدن یه اسوس ترا ژن
کڈان از سوز سینه آه جګاه
ریفقن دوستن زدل کران چاره
سهاکرمن نصیحت زاره پاره

چهوسے بام ڈیهم چشم مخمور
بدور چشم مستت مستیم بین
زه رخ ماوت پری دیوانه کرتهس
تندرو دل ژلوک هت کرهیم باز
بنکنا جانه شمع خانه میانوکی
مه لویت سنګ غم بر آبګینه
کمن ماه مین شاه زمن چهوک
چهکم کم تم مین آرام جان ژئ
چهکم کم تم مین همخانه آسک
ستمن لو یو کمن منز جای چاتی
بحلقه میم کرفتم نیم خنده
تمنا چهوم وکن کر ڈیشت دو باره
تمنا کاسهمنا آسهم یار
بجز صبر از غمت کیځ چاره چهومنه
نمیدانم چه خواهد ساخت عشقم
زه رخ ڈیشت ګیس شاه مات یا ره

تګوی کیا قتل مردم چشم بد دور
بدام زلف خود پابستیم کین
چو مجنون در جهان فسانه کرتهس
زسرو ناز شمشاد سرافراز
لو ژئ پروانه ژئ پروانه میانوکی
هتیم لالو همت منز سنګ سینه
مین محنت غمن فرحت کمن چهوک
چهکم کم تم مین جان جهان ژئ
چهکم کم تم مین غم غصه کا سک
بنیس مژ ګنیے یم رائے چاتی
ګیس شرمنده کرتهس مرده زنده
جګر مه باره کرتهم پاره پاره
ستمو یکجا چهومس کهاس سرشار
ولے بے صبر دل مه واره چهومنه
که صبر دل شد آمد عوض غم
دو اسپه کتو زه ژ توهیم تهواره

اما نس عاشقس کیځ ګوڼه چاره
محبت بین ورن بس منز زاو روے
مرن چهوی تس نس ترن الله دور
جهان عشقن چهو منظور فاوحرف زانوف
زه دی چهوی عشق یاعاشق زنه روک
ولو معشوقه یاد و بے نیازک
وصلن بار نصیحت یاروک
بیابانا ورو وصلن باز
نصیحت پیله یاد الوك چهو وطن باز
چهن باہن سهمن بار دی سرافراز
محبت پید یاد دنیا میں بنیو اوداس
خ چهن نه ترخ بیداد و لاانت غصه سنیاس
بهاوداد ابل ایا اپیل استقبال و بیداد
کران نه پیشه چیب ابن اچال و ح بیداد
بیلنین بنین دیبا ترکور پیتا ری
دید دل و بیابا نګاری

سہتاہ غمگین سپن شاہ جہاندار ❊ وزین غم مادر واتق گران بار
رفیقن حال پرتھ ہوش کیاہ ساگوس ❊ ونک غم یا جنون ناگہ بنا پیوس
نہ تس کنہ کینسہ کن پروانہ کنہ بات ❊ ہوس بیرون زسر در خانہ دوہ رات
ہمہ شب باخیالِ یار نالان ❊ دوہس در سینہ از غم نار زالان
ونان ئسی آسوانان یارس مخاطب ❊ زشب تا روز یا از روز تا شب
ولو دلدارہ برپاسر بوترادے ❊ زہجران نارہ دومت سینہ ہاوے
ولو دلدارہ ہاوے کیاہ مہ کرتھم ❊ فراقچ شراک لایت دل کترتھم
نہ زانے نام نے قوم و قبیلہ ❊ نتہ تتو سوزہ ہے قاصد وسیلہ
پہمنا خواب نندر ید ہیم مہ ❊ دہمنا درشناہ ورشن پیم مہ
زجم ہت چشمہ دل مہ کرتھ سیداد ❊ ستم کوتاہ چھو یکصید دو صیاد
چھوسی تت دوہ گرائے حلقہ درگوش ❊ شبن چھی سنبلن زہائے اچھ پوش
بدین قامت کرت برپا قیامت ❊ زاندامت سپن پیوہ در ندامت
سو خالک دانہ ڈیشت مرغ دل الم ❊ لگوس در دامِ گیسو کام ناکام
زچاہ یوسفک شبدن کنہ نہ مشکل ❊ ازان چاہ زنخ مشکل کڈن دل
شمع صورت چھت پروانہ گوسی ❊ پریرخ ڈیشون دیوانہ گوسی
مہ شوقن جام چوم از چشمِ پرناز ❊ خبر ز انجام چھمنہ چھوم یہ آغاز

٩

داستان دریان جنگ کردن بادشاہ با سہیل وشکست خوردن او

وزیرو وو اس مقرس کړ توم چار ره
دپوک اک زن وظیفه ورد پر توس
دوهیم زن د پو النوس اک نازنیناه
وچهپت تس کړن ولس تس کړن گړ ته میل
تریم تدبیر دپونس سوز پیغام
سونے تس سوزه وامق وزه د ننګ
اوّل اهل وظایف منگه ناوک
سپن عاشق ژړوی د رعشق بیمار
کړن هنت دوهیم تدبیر پیغام
کړو نا اس نخویشي تازه پیوند
لزن تمم شاه شامن کو رپانه
نگار رجان نواز و آفت دل
نه اصلا وامقن تس کړن کړن میل
شه مه ترا وت لیمنه کینه هندوق
نگارس غمگسارس تور لا رس
چهوسا ران خسرو پرویز معلوم

ژلمني غم بلمنه پان مارة
به تعویذ آتشس دل سرد کړ توس
زقوم شاه چینه مه چیناه
کهتا ني زنان هر شمس هیل
بشاه اشتقا هر دلآرام
کړډو لشکره سرکش بوزه در جنگ
بدفع عشق عاشق آزماوک
دموسیت تازه گوتس عشقنوي هار
یا خلاص و ادب با سرور شام
مه وامق چهوم کنوي فرزند دلبند
نخوبي ماه خوبان زما نه
نحسن و لطف با عذرا مقابل
سو نخوبن آسوژ مارا ن شي هن نیل
ائن ژمارت هر صورت سه معشوق
پیمني مل هیمني پان مارس
دژن شیرینه کینه والو دردم

۱۰

ئی تدبیره وامق زنده زوني
بوی ای اشتقا سوزن زن جواناه
زمعشوق پیرا نتم تشاناه
بزودی گو جوان جاسوس داری
بردم واره لا جن دوستداری
کړن معلوم چهوي عذرا مسند تا ته
بس پت ... شهزاده بن دا
چهو عاشق پتیر عذرا به وامق

داستان در بیان قید شدن وامق زندان و خلاصی یافتن و رفتن وامق

نه شهرت چهم کران غمگین و دلتنگ
سو قاصد و آمد و بیرت شاه گوشاد
بهیبت دراو لشکر بیت سهیلش
سهیلین و رت رڻن محکم پیاهین
سپاه شاه در جنگ آسن برو دل
هزیمت کحت شهنشاه ہین مود
پریشان حال گو در کوه و صحرا
ہین منز طبل شاهی بهمنن و دوے
رڻن بر تخت شاهی جای وامق
سو وامق در کهستان گو پریشان
گهی در شهر چون دیوانه نیران
گهی حیران مسافرن ببازار
دوان فریاد گردا گرد خانه
ولو معشوقه کر دو باره دشت
وطن تراوم نه راوم ملک شاهی
وجهت کرهاده بی انگار سینه

چه پژه خویشی کران مشکل متل ننگ
سر شیچه بوزنت سین نن تیز فولاد
پیاپی فوج گے بیته موج سیلس
هزیمت کھیو پیانی پادشاهن
ولیکن با. قضا آسو جنگ مشکل
گچهه پت وطن وامق کنوی رو
رڻن آخر بشهر اشتقا جبا
سو وامق ڈاتھے تس سخ پتر بوی
کران اہل ہین باخود موافق
بشب گبے یشان دو ہس تس کا ہنہ ڈیشان
گهی در وادی و ویرانه فیران
گهی فیران بگرد خانهٔ یار
یوان فیرت یوان بر آستانه
ہینن احوال با وی واره پشیت
لوساری ہیوژ ئی کن گوس راهی
بو عشقن خار کرنس آرینه

ورپس لوکو پایا حال وامق
خجل ہیو گو دین مازن چھ لایق
امی کرنس شهاہ بدنام و رسوا
زناخی آیہ بدنامی بہ عذرا
رڻن در شب کرن زرالی حواله
مس زنجیره آکس محنت ناله
خیالا یاده شند ہیوتس ہمن
سو زندان غارتس گلزار خندان
زیاده دلبرکس زندان چھ گلشن
وحش اشر در امی زندان شمع روشن
بو توقی الٰہی ژرال و چو خواب
درون زندان وامق کن شربت بگلاب
بو توقی الٰہی ژرال و چو خوار
درمیں لئن وامق شربت بگلاب

11

ورپسن لوکو پایا کنہ چھپا منزول
شہہ آکہ وچہ سهیلن ورنہمین حال

سپدُن اَکھ چھو منہ طالع نرگس خوار
پہنان ناکے بود در سینہ رازم
نداہم چون کرم یار چہ سازم
بہ زنجیر بلا کرنس گرفتار
بمنا بہ چارہ کرتم چھس بہ لاچار
اَمہ شوق ک نار در دل شعلہ چھوم
غمک کہو بار مشکل صبر دل گم
پہ بوزنت گو سٹھاہ موصول دلگیر

ودُن لوکس اَمہ سوی آسیوم بد نوار
تمتہ محبت دل کرم
تمتہ گو فلس بیدار گرم
ونی چھوم پیش غم تہ عیش ماتم
ولو اُستادہ دون منز چھکرژ جم
نتہ تو لارہ کس سمتہ کاغذ رنتہ
اَمہ کرزانوم سوگو آوارہ مہریتہ

سپُن بیدار آسوس آسِس شیرین — محبت گوس پیدا تہ ژلوس کین
کرن بِتھ عذرخواہی اَتھ تراون — بدل تَتِ ثمر تس نعمت سو کھیاوُن
سپُن بندی خلاص از قیدِ زندان — بدشت و کوہ ژلوگریان و خندان
ژلِت گو دُورِ لیکن غم ژلوس نہ — دلک ناسور بے مرہم بلوس نہ
گوبچاہ ڈیٹھن کُہ پٹھ تیرہ تر تنگ — ژھپاہ ہت ہیوٹُن تَتِ لعل و رنگ
لوان در شب بہ شہر یار نیرت — گرہ ہان و ر روز سوی غار فیرت
بکر دِ کوی دلبر اَتِ ژراس — دوہس و رغار تیرہ صد صفاتس

داستان ورُن آمُن عذرا پیش وامق در غار ملاقی شدن بہ او

سہو کھ تَتِ واتِس اُستاد عذرا — پرژھس تم ماجرا کرنس مدارا
مِہ تس عذرا یہ انتہ وُٹھ سٹھا کال — چھوٹس اُستاد باوس چانو حال
بنی میانی وسیلہ وصل غم نراو — بوتس وَاصل کرن موصول چھوم ناو
پگہ یلہ پیش عذرا آہ موصول — کرُن تِتھ حال وامق عرض باطول
وُدن وارہ نہ تراون باک غمناک — زسوز دل گریبانس دِتن چاک
ولو اُستادہ بوزم داد و بیداد — ولِت زالہ ژلِت گوم کتو مہ صیاد
مہ کرزانوم تس گیمیان کامن — نتہ نئو نیزہ ہادت چاک جامن

تسند نزر کان نزر دل نیرتہ
سپدن ماتم سیتن صلیس وسیلہ
کرن تعلیم عذرا بچہ حیلہ
ژہ چھک بیمار یکین لال وارہ
حکیمس بہ چارہ
بولہ وونتس زنانہ
سپدن بیمار غمہ بہانہ
سپدن بیمار عذرا تازہ تازہ

مسیحا زن شفا بخشان برنجور — زنیکی بر جبین رخشان چھُوتس نور
فقیرن گوشہ گیرن سیت خوش — سٹھاہ با اہلِ دنیا گفت گوش
رمن بیمار ماؤن تس حکیمس — غمک شہمار گاس گنج سینس
اَنن خوش مقس واس زوہ زغار — وچھوک دیدار فارغ خوش نہ اغیار
سپُن پیدا نی و آواز یکجا — نیاز و ناز و سوز و ساز یکجا
دلو معشوقہ چانے شوقہ دراس — بوچانے ذوقہ بیہ معشوقہ دراس
گہی وامق یوان بر پای عذرا — گہی عذرا یہ وامق روی بر پا
گہی عذرا کران دلداری آغاز — ہوان منت بجان وامق تلان ناز
گہی وامق وتھان محبوبی آہنگ — دوان عذرا بزاری منس داس چنگ
گہی عذرا کران تس عذر خواہی — نہ براوت فقر تراوت فخر شاہی
گہی وامق ونان بس عاشقانہ — فراقک دور رکس تس داستانہ
گہی عذرا کران تس دلنوازی — بہمرازی دوان تس سرافرازی
وچھان دیدو اکس اک سیر تا دیر — دلس پٹ کوہ ہتن اچھ ٹینٹھ ہند زیر
گژھان نم گہ اکس اک محو دیدار — زیادہ ہجر جان یکرہ دلس بار
دیان وامق زہجر اس کم جگر گی — چھو وصلک دم غنیمت غم چھو دِی
دپس عذرا یہ آخر وقت رخصت — گژھکنا بہمنس اتک نصیحت

داستان ملاقی شدن شاہ بہمن با وامق حکیم

١٣

نین احوال و ننس واسہ وارہ
دو بارہ بیرہ جنگس سوی چھ چارہ
...

(margin text, partly legible:)

خدا رشمانہ نہ چھُس غم نہ آباد
شفا دلو نم چھمین چھو منز
شہر یف بینس پاد
ونن درخانہ مالس دراز
ولہ بنیان چھ یم جہ پانہ
ونن یی درانہ امثق دل الفریاد

حکیم وامقن لوزن نصیحت
یہ بیدم مراد خوددرن ونن
پِھن مترزوونت عاشق پزرکنہ
دیان تس پتہ اکہا وامق زکنہ
زگفت وکوی پانل تنکدل گو
زدعوی پیو مکر ناحق خجل گو
زگفت وکوی مردم تنکدل گو
زدعوی پیو مکر ناحق خجل گو
ہشت وکہ پین جچھون کمین
دیان نمہ وانوزرس کس شاہ بہمن
چھون دوان تمھاہ پان ماران
ونی ملکہ زیہ چھو مون ماران

ونان گه لعس دیوانه کره تهس
ژه کره تهس از دیار یار مهجور
ونان گه آسمانس هاره کره تهس
ژه کیاه چهوی میانو کینه چهو منه معلوم
گهی بختس ونان گه آسمانس
ژه دیو تهم گزه‌من کره تهس پریشان
کران دل چاک تراوان یاک غمناک
نکه شاه گوس د تولش زوره آ لو
حکیماه بهمن تتو منگه ناون
ز تاثیر دوا بیخود بهوش آ و
وتس تم عاشق احوال سار وی
بشرح عشق عذرا داستانها
کرن باور پروی بوزن نشانه
مطابق قول شاهد یام بوزن
ز لعد غسل تراون خلعت لو
نته دل آسوتس دیوانه عریان

ز خویش و آشنا بیگانه کره تهس
ژه زرتهس از رخ دلدار تیه دور
بدشت درد و غم آواره کره تهس
ز کوی دوست کره تهس گم ته محروم
گهی پلس گهی معشوق جانس
ز خویش و آشنایان چهو سنه ڈیشان
پران بیباک پیهو بر خاک غمناک
سو والله گونه آگه بیخبر پیهو
حکیمن عشقکوی منت پرزه ناون
پرزهوس تم بهمن ونتم پینن ناو
نشان و نام خط و خال سار وی
ز طرح هجر و حرمانها بیانها
انن خوش وقت و خوشدل سوی خانه
اول و امق سوی جسم سوزن
ز دل غم غصه تراون شاه دان گو
ز هجران دیده گریان سینه بریان

ژه کرتم مهربانی روز و نظر نیست
روحی زینت مقفا اشتقاکیت
میسر ساز عیش و ناز تها وی
بو در بر یار دلبروا تیا وی
اگر همن نن ز وته بونت معشوق وکس ژلو
ازین یاد صبا گلدسته ژلو زن

تو آسیوس کی دوم زو پیشتیان چهوم
تو بویاه نه زیقتاه مهربان چهوم
مدارا کمه د ار آجن گدارا
پیش شه در فیاو محلس کرا
خرامان کوبامان تر دو بهمن
میبهلکس زرحس کهی آ به منن زن

داستان ورزن جنگ کردن بهمن با شاه

۱۴

سهیل و گرفتار شدن
سهیل بدست بهمن

[illegible]

دتنم بہن عذرا ہمانی ودن مئن شازاد
وھیکین ثن دیں وانا نیکنت ہپ
سپین دلپوانہ سوزتنفنی ئیکہ
وہیکہ پانہ ہیلا زن پیانی باصفا

15

داستان ایبا گرن عاشق شدن قمر بعذرا و پنہان داشتن او

سہیلن خطاپر ہثروت زلس
نہ زاہن مصلحت درجنگ نسپت
ہیتن از شہرسوئی روم لارن
گیس برباد لشکر مالئ اولاد
انگ پالبتہ سرکش پیش ہمین
ہنوس تم باج گیران قیصرپیٹھ تاج
دپن احوال عذراچو بیہ معلوم
سو ہمن پانہ زمانداں دروئیں
مس ون اک سپاہی ہیں قمرناو
تمی ون اک سپاہی ہیں قمرناو
تھئے کہ بہمنن و امق روانہ
کرن ہمت بخشش کی دتن پت
بخشش کرن ہمت کی دتن پت
بشاہی وامقن نھو نک شانہ

نہ نس انتہ وت نہ کنہ فرصت تلنس
نہ ڈیوھن زور وزر ہمسنگ نسپت
رٹن دیو ہمنن اما نہ مارن
دتن فرمایا و لگ در دست صیاد
بگردن غل بپا زنجیر دہ من
بشرط عقد عذرا اثی دمی راج
مویا یا زندہ چھایا و اڑ در روم
لبن سہلا دتن فیرت سہیلس
بین عذرا زمن سوئی مین دراو
بین عذرا زمن سوئی مین دراو
شہانہ اشتقا منزراو پانہ
سہیلس بر وطن تھاون حکومت
سہیلس بر وطن تھاون حکومت
بخانہ دراو بعد از شادیانہ

روان دل از غم وامق بنالہ
پیوان بُلگل ژالہ دت مستی پیالہ
ہمہ مسرور او مخمور غم دور
زتیغ روی عذرا خانہ پُر نور
بکار وُتی رباب و زیر آواز
ہیہلن بزمِ جمشیدی کرن ساز
فلے وامق پتے گوش اشتقا تام
ہیہلن تر شراب و دل آرام
بباغ و راغ و منزل تن سیت
گگا لک داغ بر دل وسوسہ سیت
بظاہر خوش لسان عیش و سعیت
بخاطر فکر جان از دل مشوش
ہمن دل دلبرو نیوی ہتن حال
اندر دادی برشادی ہتن حال
قمرت آسو چون مہمان خانہ

اکس مطلب سپن سیت در میانہ
وتس نمر سریا کس عذرا چھ مختار
یتیم خوش بغ تن سیت دل نعوار
سپن سید لگ تمس بیچارہ اخر
گرہ بابہ بر آہ وارہ جاکر
شب دراز اشتقا گرہ و منصب

دٕزن در نارِ حسرت آسو کاہ زن	بو رہزن پیوس پانس یگرہ زن

داستان دربیان بیرون آوردن عذرا از خانہ نہان از دست قمر

قمر ژٕ کال مہ ہت آسو ژھائے	منے آخر گنیس نیک رائے
ہمن نا ماجہ مالس تس بوچھ تھاون	رتمی تس میان مطلب بوزناون
گژہن راضی بقاضی گوم چھمینہ	ژھن پانس دُعا بد بد دمنہ
غریبانہ ژٕ ان امید ہمراہ	شبانہ از نہانخانہ کڈن ماہ
تنی کن وت لجک یتہ آسو وامق	وُنس منز شیوس یار موافق
بمو یا مبتلو از بوی معشوق	توجن دو بُو یہ یتی سوی معشوق
وُچھن در شام غم ماہِ جہانتاب	سپن بتیاب ان مہتاب در آب
سو رخ بیوس آفتاب آئینہ پانس	نتہ زو ژاس جسم ناتوانس
تو ے وامق صفت عاشق رٹن وَن	بناگہ ہیچو مہ معشوق ڈیشن
وُدن تم سوختہ جانن ہنو رمحنہ	تہ آہش تخت گردون لخت لخت
بزاری زورہ دتو تس منز داس چنگ	دلِ عذرا ہم از غم شیشہ بر سنگ
وُلے تم کر رقیبی بس قمر ناو	میانِ بلبل و گل ہوی سپن فراد
چو برگ گل کہ از بلبل برد باد	نین عذرا اتھو وامق بفریاد

کری در دراز اشتقا تنس کہ صحرا
کری پرسوہ لقا تنس مہر و دل جاب
کری بانہ رقیبن عاقل خانہ فیر ان
دزن بانہ عشقس گڑتمن بیگانہ چون دلوانہ نیران
بہ تمس نہ زرد شب چون زیر بیوی دلدار
دو ہسی اوامق بہ دو شب از زنک و حکیب جوار
یعاد ان وامق ... رو ... وامق یہ عجمہ راغ
رہ عاشق ... یمن ... دل بانہ ...

شہماہ صندوق گرکہنک سیتین زنیب طلب
جواہر تختہ سون زلفن وزیب پتھ دروی
وننالا مر بتن نفس بتن ترجن دربر چھ ناہی
بہ بہمن زین عذرا چیہ یہ ہمراہ بہ سہلی
سہیلن ۲۶ ادہ فو بالہ کردن عذرا فراق یار

رقیب آس اکھ بٹ پتم زہ عاشق	دوشی لائق دوشی زعشق صادق
زحال ہردو آگاہ آس عذرا	زہر وامق آسوس زہر حلوا

داستان دریان نامہ نوشتن بہمن بطرف سہیل

زحالِ ہردو آگاہ آس عذرا	زہر وامق آسوس نہ ہر حلوا
دپن موصول سوزن مقتدس وون	گرتہ ہت ونتن یہ کیفیت بہ بہمن
چھ مالن ماچہ نتس عذرا نمایان	چھو ممکن وورس ما ژھانڈہ پایان
بہ شیچھ بوزت سپن وامق روانہ	وننپانہ بہ بہمن داستانہ
کرتس تم بہمنن دارا مدارا	سپن بہر ضیافت محفل آرا
کرن راہی غلاماہ بہر عذرا	سہیلس کنہ ناماہ بہر عذرا
سہیلن خط پرت کر استخاراہ	نہ چھوم یارب گذارہ کنہہ نہ چاراہ
بجز فرمانبری زانو نہ بہتر	جوابِ خط لکھن چھوس بنزہ چاکر
بحمداللہ کہ گوشہ مہربان مہ	بلطف بیکران منت بجان مہ
سوزن عذرا کنیزن منز کنیزاہ	بدولت باقبولیت عزیزاہ
تتنک کانہہ یدبیہ تس سیت سوزن	تتنک ساری نوی خوش کین روزن
شہن مضمون عرضی یام بوزن	اکھا از اہلِ خدمت تام سوزن

وننکیاہ کیاہ آس عذرا تس یی خدا
وننکیاہ گیہ مہ یار وننیع
یہ کرزو بتہ ونم زم
زہلہ زرتنشلہ وا ن برہ
یہ کرزلوم بہ سوگبج وبار
بچہ زرتوم بیر بشنو ہتر جان
بوزکاران صبح خبر بوزیس
یہ زانوم مہ یادوم لعن

۱۷

زنگ قدم راوم عشقہ ناموس
یہ کرزد دلم مرتس سینی گرزخم
کرن چھم پلہ برن دو وان
یہ کرزانوم دزر تم غیر محرم
نہ زنگر زنگ سمۃ تم
ظارم وکرم مرہ ما نگ نم موتس نتہ پچ
گرم لکھ بان یا تس وسنگ

کستہ تل وورن منزِ گل
۱۰
وک گھیا زد درد دل الکھا
زوامق یکنظر دارم منت
نہ بہمن تہ قسمر یارم منت
دزہ تی زن دزہ لوحد دو سوزہ
۱۰
مونی دکش کہ زاہ زندہ نیوزہ
عذرا بابرزہ نادن بارہ بتی بیت
ہمت کن روزہ ما دلدا نومی

Library Sri Pratap College Srinagar

کړه ئې ژکه بلکه لاشک گوس یادوق
هر حال کې به مه درمنزل شاه
خبر گیه همیں کس گوبونهٔ واوق
پیکه یدن کړن جادرد ل شاه
پروه ډیرشه نش فکر سوزان
پمری ډیرشت بنو دیوانه همیں
اده که بونهٔ گرینه سوروزان
وچهت د رکش شمع گو پروانه همیں
تښندی بمرکس سوس لخ ویتم
زواموق درجنون لښ عشق کم نه
بهیلن ژړن کدت اړیک جیم
دلس ټش خبر غم معشوق غم نه
بهرالزل بران بتی ډډ به همدچادو
رقیب وامق دیوانه ییږد
دیپان القصه وامق بربونهٔ ټن ورلو

دس فریاد کرتم یاد یاره
کیتو ژماندڅت گلو بلبل بو لاگے
چهسے معصوم وت معلوم چهمنه
بلو نا یدژلو اس پانوانی
ژه رستوی صبح وشام آرام چهومنه
ژه رستوی بو دزن چهس دو زخس منز
ژه رستوی میان غم کم دلخوش زانن
ژه رستوی تازه رنگ گل نش آم
ژه رستوی دوررن زدنو زری لو
ژه رستوی یاره چهوی مشکل اس میانو
بیابنگر چیان در غم دهیم جان
کران آس پان پاس سیت ہیر بل
گهی پان مارنس پٹه قصد محکم
گهی برگشتن خود رای بستے

گیس آواره کرتم واره چاره
یمی ژی پت یمی باغن بوزاگے
پیتم درشس دنم بیه کهه گزهم نه
شهرنتی گیله فیرس میله پانی
مه کیاه گو بخت کجرو رام چهومنه
پیم زدی رس غم چهوم سوکهس منز
یش چهس تن مه زاجم آتش چائن
مشن کره مهوشن دل میکشن جام
ون هارے پان نته پانی مرے لو
بس ها غیر یکدم زوکهس میانو
زسودای غمت دل رفت هیم جان
عجب سوس زبان سرگچ بیزبل
گهی دل دوسس نش دیدہ برهم
گهی دل البته باجانان نشستے

داستان نمبر ۱۲

زصبر وعقل وحس دین بنزش سنن
پیش خبر کیا مشق بس بنز مس سهوان
نش رخش نش ازین بس بنز عمر کین
غفلتس شن بنزس
غلط گو سعد پیهار دم معود
هر درد سرد سود اوپنیاد درد
سود وجنت رزعام سیتش بیش اتصال
سر ه هست وامق شنید شوق عشق مست
زیدد جنگل ای حراسن لدو پیس
وانتان وربیان ای کاسه وزن
پتاه چمن یش وقت غدر انسکا ہی
دروان خانه غدر هنیل بهین من
دیان بهین بنی اوپیر ی کاوبر جای دردل
سیه چیاپ ری ایپه ازیم ید یو جاکل
لیو ولد یم

زه چه تا ووت مه نیو هم صبر و آرام
غلام نرگس مست تو گشتم
زه بخښش بهته زړی کتو بخت شاهی
مه غم د تو هم نه غمخوار آستم مه
ستمګار و مشینا و مقتن یا د
قبیلن د دن هغه کا ماه کړو تا
دیس عذرا یه ی دارای عالم
زه یه فرمان کرن واتن بخدمت
زه یه فرمان کرک واتن بخدمت
زه یه فرمان کرک آتش گرزنت ساز
بوچس کو هی ز نا ناه ز شتا هی
یه بوزت همېن غم کهیو نزاری
اچهن د دن د پته دل مه یو دیتن
مژرتن د یته زلفن عقدهٔ دل
بگو ابروت را تا کم زند تیر
بگو ابروت را تا کم زند تیر

زلف ترا ووت مرگ کرم میندن شام
بدام زلف پابست تو گشتم
حکومت کرته بر ما هر چه خواهی
ستم کر هم نه ماتم کا ستم مه
مه کرتم شاد کر هم ظلم بیداد
بمستی لوله مس کهاسن نرو تا
بدولت چو بیه از جمشید کیخسرو کم
بدن کستو رنا ووت حور جنت
بدن کستو زناووت حور جنت
بتان چین و شیر بیان شیراز
شهس تس سینت شو بیا شتا هی
مه د ننتهم بمه نیغو زخم کاری
ننه بنغه خسته جانس تو رنیتن
ننه چهوم هجر سخت و صبر مشکل
مژگان گو گمان خویشتن گیر
مژگان گو گمان خود فرو گیر

19

تسز چهی دری دتوی یم بوزت پیونی
ز خاجی پیوست کم در تخت گاهی
بوزت گو لاله در خون لعل در سنگ
چهت سر گرشته جان پیو برسر
تسز چهی دری دتوی یم ...

وهت گرگشته گی چهو کنه کهنزاه
گرکتی و معن کل ون فراموش
رهکی بهمن کت واره در گوش
ته پټ تهو پادشاه ید با تراوی
بسرداری سها طهند پا تهاوی
همه کاسکر علم ته اسک شهزه پانی
تاره سار عالم همزه پانی
بخدمت آستی هت ثزوه دایه

شو گو شرمنده پیو در عذرخواهی
بو ته فرزند میا لوی خاک پا چا لو
یه بوزت بهمن احوال د تونس
ون دیس ید نصیحت تخا وه مرعی
نهوس بو تاج برسر هتسنم تاج
ته بخښتی اشتقا شهر مقبا
بیتوی بوزت بهلین ازمیانه
قسم د تونس پرن نه پټ کهون پیوس
تسز دری چهی دتوی یم حسن دلکش
تسز چهی دری دتوی یم قد شمشاد
تسز چهی دری دتوی یم زلف پرخم
تسز چهی دری دتری یم قوس ابرو
تسز چهی دری دتری یم چشم پرفن
تسز چهی دری گری یم تیر مژگان
تسز چهی دری دتری یم غمزه شمشیر
تسز چهی دری دتی یم لاله رخسار

بو برتل بنده در خدمت تو شاهی
ته خود خاوند تری پت سر فدا میانغ
یه کنهه عذرا یه ون در پرده نن لس
متس مشراوه بوزم عقد شرعی
بوتس محتاج نیونم دل تباراج
خوشی چهی بیک شهراه چهونیه پروا
ان عذرا نین تنها بجانه
بدل ناموس پهیتم شر خجل گوس
زغیرت تسکینت مهوش پی در آتش
گرت شرمنده سرو بنده آزاد
بسدن گی روز بهروزی شب غم
شکار و گوشه رٹ دشت زهر سو
بلای وامق و آسیب بهمن
مرت گوئیں ترت گی تم زهرکان
تمی ماهر نه چشمو زیر گی شر
قمر گو داغ دل هت گل جگر خوا

بیان از سند شاه بهمن و داستان ...

دلس ما پاره ده زی خار فرقت
چهو عشرت عیش ایامِ جوانی
بسازش برته مس ششیس ته جاس
یتوی بورت نسوز دل کڈان آه
سپین همیا رشه تبدار یو سخت
پگه ژ ما نډت ان دانا حکیمه
دپس د انا حکیمن چهو منه معلوم
شهس ید صحبت جان آسه مقصود
ژتس بیو همنس سوی آه عذرا
سپماه بید ادکر تهم داد بوزم
مه نهم چهوی ژه کیا مقصود در دل
کرن در پرس و جوابرام بجید
مه چهو منه غیر واموق کنهته مطلب
مس رستوی مه چهنه کینه گن رائے
مس رستوی بما تم جان دمی بو
مه سوی مطلب تلتسند دیدار مطلوب

گلس چهپا مرگن بلبل برگ فرحت
چه صحبت دِ ورِ بزم کامرانی
نوازش کرته دلکر ششیس غلامس
زگریه تارگن منز رخ سپین ماه
ننهوی بیهوش تنے پٹ گرم گورخت
دلِ دانا حکیمس آسه آگاه
یه تب چهپا یا غضب یا آه مظلوم
غریبس راکس دل خوش کرن ود
کرن تس نه اره پاره بیوس بر پا
بوید ناشاد چهو ژه می شاد و خرم
کری بهر خدا بو حل مشکل
وس عذرایه آخر کام مقصد
توی مه جان چهو برلب تن چهه رت
مس رستوی بمنه کینه هنز مائے
مس رستوی زه عالم کر همی بو
چهو زوزن بیکس دیدار محبوب

دیش یم زاهدان عشقس چهو افلاس
دیش یم عشقنه سینتی ملک راوی
دیش یم تشنه چهوک شربت لوجاوت
دیش یم غافلیق پائش کرت سور
دیش یم ناصحن کوتاه ملک خاک
دیش یم آیوبه زاه معشوق پانه
دیش یم غمم چهو زوگالان بخوری
دیش یم سودگم رسوا کرت یان
دیش یم خوش لرا فهمید فایق
دیش یم ناصحن یکفین شهرو س
دیش یم زاه بید گنا پشت گوی یل
دیش یم زاه بلبینا چهوکته ارمان
دیش یم تراوغم ون عشق مشراو
دیش یم گه شمه ازدل شینا
دیش یم چهوکنه تھاوان پندور گوش
ژه چهوک نامرد دل بید دم سرد

دیش تم عاشقن کیا دولتاه خاص
دیش تم ملک فانی کرچهو سانوی
دیش تم بین مه چهم عشقن حلاوت
دیش تم بیدلن هندی چهو دستور
دیش تم نی کرن غمناک دلچاک
دیش تم یت چهوسس فن چهوم بهار
دیش تم کرژه زانک جان نثاری
دیش تم نی مه چهوم سودا بدکان
دیش تم نی کریا غمدید وامق
دیش تم یت هین بیچاره بیکس
دیش تم ازازل یت پیټ گندم یل
دیش تم کرنه عشقن کمینه دران
دیش تم ناو عشقن ونته کس دراو
دیش تم زاه نه یتوتام دید بلبیا
دیش تم گوشه گیرن از خاموش
ژه کیا زانک لب خشک ورخ زرد

فراقک غاره صبرکړ دارکیاه گ
فځی کیا کږه زانک نارکیاه گ
بدریا گر روم لره تشنه بلکم
جه این آتش زحجت خوش کنم
ژه چهوک دم سرد عاشق چهوکنه
زه درد عاشقی رخ زرد چهوکنه
اگر کاهی ازین آتش حذر کن
بوبوسر ورنه چون من نظر کن
جوابی از نصیحت کنهځ رشن پتیت

٢٢

چهن هنر کیا چهکړت نا دیځ چهن لږ
درلگش پان زانی کار بیا نوی
عشقن ناسوزان یار بیا نوی
تمدون یاو ان تمدون چهوم پتیت
نه کریا کرپو کرپوزی نصیحت

[illegible]

پشیمان ازگنه گو کرنهی هائی
دلاسا معذرت کرنس بزاری
برخصت نزد بهمن آو لاران
امی شبه بهمن وچهو قطب عالم
همون پیر شهنشاه یمن بود
دیان زن بهمنس وامق کرن شاد
برگ لولاه کرگ ژی دون ملاقات
بهیبت گو تهوی بیدار ازخواب
سڻهاه حیران بهین آخر پشیمان
دلس سردی گیس روز نه گرمی
بوتس لاحق کرنت چهوی یس ژه مقصود
انتی وامق کرنت ون تس حواله
همس منت دس لڈ ملک شاهی
همس همت دس اڈ ملک شاهی

تصدق دل چو چاکر هیوس پای
موا سامرحمت برنس بیاری
ونن تس قصه اشک غصه باران
بغایت خشمه هیتو تس پٹ معظم
که وامق ازدعاش گشت مولود
ننه خاکاه گرهک آب برباد
یمن دون بیدلن ادل غمن وات
تنش غرق عرق جان ژ تف تاب
سو نافرمان بهین شاکر مسلمان
زجس سختی کران عذرایه نرمی
مه رس وامق گرهن راضی ژه خوشنود
بوپهرس فع والجلالن بدخیاله
غمس رخصت مسرت هرچه خواهی
دچهو ون عیش دعشرت هرچه خواهی

داستان شادزن عذرخواهی مغودن بهمن وانکارکرن وامق

٢٣

دل از کین پاک کن باغ از خس کرن صاف
گرگاه دیو تس جدا بار زینت و فر
همه اسباب و اشیاءت مہیا
کرن فی الفور بخشش در امان
دل از کین پاک کن باغ از خس کرن صاف
دنیا تس ملک و دولت ادا بانصاف

زباغ وصل عذرا پوشی چھاوی
چو قمری آل سروی پټ گرت شاد
کری وصل ته بابا ر وفادار
یمن چانوی چمن دل ون غمن تراو
دیش تم عاشقن یت چھومنه باور
لغمخواری کرم کر پادشا یاد
مه بس چھوم یاد دلبر یت وس منز
خیال قد ستند گلبن صنوبر
سو رخسار ک تجمل چھوم گل ول
تمی روتک لنفور چھوم گلستان
بو بلبل پر زعکس گل درو نه
بو پانیور دل مه پرزان شمع گونه
مه کاکل هم لو اگستور دم سانه

زعطر و مشک زلفش پان ناوی
سو عمرے روزه سر سبز از غم آزاد
ون تی یکه بیوفاتی چھوک جفا کا
سمن بر یا سمن کر کو سمن کراو
بجز داور بغیر یت چھومنه یاور
چھ عیاری زخسرو یاد فرہاد
ہوس گم عیش خوشتر شیوتس منز
نهال باغ عشرت نخل نو بر
سو گفتار ک تحیل نوش و قلقل
خم مویک تحیر سنبلستان
ونک پھل چھم نمونه گونه گو نه
زته یت چھم رژه تستند نمونه
بجر پش هم نفس پانیور همراز

داستان وربیان تیاری کرون شاه بهمن شادی وامق و عذرا

۲۷

بهاران عندراته بر مجلس چمن دو
دنیان مهربان خوبان پریبیس زان گلکشت
نیک مهرئن چوء در برج نوشاه ۔ پته مهرازه شه خورشید همراه

روان جازه هوان ازسن نیازس ۔ رگوان هت مطربه سازسن نه نازس

نسماه خوش ڏلس فحر اودر جوش ۔ نشاطس عشکوي ڦلو پایمن پوش

عقیق و لعل بر فرش سمن خوش ۔ کهتان خوش مئن خوش انجمن خوش

هیئه ماله نکهه گلدسته شوبان ۔ ٿڦیه باله سکهه دل استه توبان

وڇهان خوش حال سند بالریار ۔ ینبرزل ٿماله ران لاله زارس

شمیم غنچه چاوان بلبلس کس ۔ نسیم صبح هاوان نوگلس اس

نه خنچ لوزه لبه ٽهنه تاره وزل ۔ نه بلبشوارچ رٺه رٺه ڏو هندزل

نونیرٿ ماڻدان شکر ناچس دو ده هر ۔ کونیر بت ڏوان هرزن شیر و شکر

گلس همخوابه هي پوشس هران جوش ۔ هیئه سیکاب سن پوشس پر آغوش

لبالب جام لاله کام گل پر ۔ شباب غنچه ڦول پي شبنمک در

نگه نوشه بنصف مملکت شاه ۔ نه تش اهل دولت وصل دلخواه

مدار عیش اکس اک بار جاني ۔ بهار باغ آمال و اماني

دپان بله بهمن وامق کرآباد ۔ بمال و جاه خوش از وصل گوشاد

بتوفیق حق آسوک القافاه ۔ نه رشکاه اک اکس ٿي نه نفاقاه

تران آس اک اکس ترس هر دید آ ۔ کران باهم نوازش بار بایار

بهار باغ آمال و اماني

حال داستان

مداراعیش اکس اک بار جاني

وڇهرکن ته اسروي عندر امید

ڇشرت میان اکیان ار دبیر ار

وقتي هند سه آسو سوي و هو دوزان

وو هیئه آکره وآمنقس نشر اروهمن

سهي خلوت جلوت بهان تهر ان هي نه

دوتي ترازوت زه ته بام کوي گ

مردن اصلاد و شه ہکي ارد گي

یمن ترجمان بهمت بخشان عداد

من چکین شهر غخکین هر شاد

زه بیدل جان بر داشت ز دوي

پهن بکي ان و دل لیک ا ضبوري

صبوري شاخ مطلب را بر آرد

صبوري شاخ دلبر در بر آرد

یلن پیر ار ابد گو بخت اورن

بکام لغفان میوه تخ قادرن

کرن زهرسن بر دل فضل خداوند

کرواني گشت باعندرا همآغوش

فقیری گنج قارون یافت ناگاه
ز افلاس و تنزّل شد مبارک
مبارک اطلس خاصی بوامق
که ایّام تنزّل شد مبارک
نگر لیلی به مجنون گشت همراز
که اشرف و تعقّل شد مبارک
زلیخا شد عزیز از شوکت و بخت
بکامش داد تجمّل شد مبارک
بلا پرویز با شیرین طرب کرد

نگاهان در تقابل شد مبارک
علیحه جان بلبل از محبت یار
بخاطر جمعی گل شد مبارک
پریشان خاطر آواره جانے
چمن بشگفته گل گل شد مبارک
بهار آمد هوای همتی رفت

سینہ وصل زِ جام وصل می چوک	بستی گی زِ ہستی ہجر طی گوک
سو شب یت منز ملاقی دوست باد و	چھو مغز عمر باقی سال و نہ پوست
سو شب یت قدر دانن دوّن ملاقات	برات عید ہر روزی چھ سی رات
سو شب یت یار ریاکس میلہ خاصہ	دو ہا خوش زندگانی ہند خلاصہ
سو دوہ یت منز بنک معشوقہ بند دید	سعید ان عاشقن منز سی چھ بڈ عید
سو دوہ یت منز دلن چھوی وصل عم سوز	خوشی ہند فصل گل سوی اصل نوروز
سو دوہ یت دوست میلن لوتہ میلہ	نشاطن شالمارن عیش کھیلہ

نمبر فارسی	چه میگویم چه جائے قیل و قالست که بر این یک غزل مصداق حالست	در حسب حال

گل امشب یار بلبل شد مبارک	دل بلبل خوش از گل شد مبارک
بهار آمد حریفان مست شوقند	چه خوش عهد گل و مُل شد مبارک
غزل خوانند میخواران که مینا	عجب گو یا بقلقل شد مبارک
سر آمد غم ز دل برخاست بارش	تحمّل هم تثقّل شد مبارک
بشبهای غم از ایّام شادی	تغیر آمد تبدّل شد مبارک
تفقّد آمد از غیب و تلطّف	تجاهل با تغافل شد مبارک
سیه روزی که صبحش شام غم بود	حریف زلف و کاکل شد مبارک

۲۶

که از ... غلغل شد مبارک
چرا اندران ... شد مبارک
با ... تطاول شد مبارک
... سنبل شد مبارک
... [illegible]

[illegible]

اِتمام تقبیه قصّهٔ وامق و عذرا العبد و وصل داستان اوّل

دپن یله بهمن و امق کر آباد | ز دوران بامراد از وصل گو شاد
بتوفیق حق آسو ک الفافاه | نه رنجگاه اک اکس ہٹے نه لفافاه
تران آس اک اکس شس بہر دیدار | کران باہم نوازش بار بار یا ر
بہن عذرا نه ہیم مجلس ہمتن دون | اکس نن مہربان خواہر بیس نن
گہی باعن اندر فیران بگلگشت | گہی ہت گوی و چوگان مائیل دشت
گہی نردس گندان ہم گاہ شطرنج | اکہا شرط ہ نوان بیا کہا دوان گنج
گہی پُر سازہ بزم چنگ و آواز | می دی اک اکس د مساز ہیم راز
گہی خلوت گہان محفل خلاص با | گہی خلوت بہان تری زن نمی خاص
دو ہہ اکہ و اس معشوق آس و بہمن | خوشی ہند غرہ سُوی و ہ سلخ روزن
بعشرت بیٹھ اکس اک د ید بر دید | و ٹھیک برابری عذرا مہ عید
سین شادی بزم عید بر پا | مبارکباد گو لاران زہر جا
کرک بر فرق بہمن زر نثاری | شبا شب عید شیلانچ نثاری
گندمُس عذرا یه رات نرد و شطرنج | کرن شه مات نیوین شرط اک گنج
پگہ گے عید گاہ گرد و شادوک | قبق پاوک بجولان تیر تراوک

دوہیمه رات آیه سگی دو قصه بهمن زنن [illegible]
[illegible] بهمان مفعل [illegible]
[illegible] عذرا یه [illegible] محفل [illegible]
[illegible] غیبس اندر محفل [illegible]
[illegible] می و فی [illegible] بهمن [illegible]
[illegible] بہمن [illegible] عذرا یه [illegible]
گندس عذرا یه [illegible] شرط اتن
ونگن گنج اسه شرط [illegible]
دو کن گنج بازی و داری میدان
تکیه بته نقصد [illegible] بازی [illegible]
کران مع [illegible] چوگان [illegible]
بباز [illegible] ہایل
بنا گرہ فاصدہ [illegible]
خبر و [illegible] شاه [illegible] زنگ

٢٧

بردراہ مت جھو [illegible]
ہوان لشکر جھو باسان [illegible]
بوان برقصد [illegible] مردم [illegible]
[illegible] فکر بازی [illegible]
[illegible] عذر غس کن فکر [illegible]

داستان دوم جنگ کردن بهمن با شاه زنگ و کشته شدن بهمن

دوران ز شہر دوشمن اکس دیگر
کران وامق نه بهمن آبی بزم
انگلن شہر گنڈ کرب [illegible] عاشق
[illegible] بہمنه زیاد [illegible]
[illegible] الیکرت [illegible]
نیران آبی فرن سوی خانه

عشر با وامق و عذرا
ملاقات کردن شهزاده
داستان سیوم بیان در

رعیت شاد و خرم ملک آباد
کران عذرا حکومت بخشش داد
بزر پاشی سکندر یا فریدون
بوقت فیاضی سو اکبر یا همایون

پین محسن لعدل تازه مشهور
هنئد احسان بلند آوازه دور
هنئد اوصاف گی از قاف تا قاف
وفا انصاف زینت وصف الاوصاف
بشاه روم ونڀایو اخبار
صفت بوزت سیپن مشتاق دیدار

۲۸

دیکُ عذرا یہ نیرو بر توکّل
مقابل شاہ زنگس چشم تنگس
رنک در جنگ محکم راہ دشمن
برابر سُوی اجل آسُوس مرِت گو
پیتی کروامقن جنگس دلیری
بزورِ جنگ تیراز سنگ تا رُن
لبُن اقبال روشن بخت خوشحال
ہزمیت کھئی لشکر گیہ شہاپت
موٗیّد پد سو منصور و مظفّر
لہَن ساری خزائن بیہ دفائن
سو ساروی ملک و دولت مسلم
یہ ثروت عیش و عشرت وصل دلبر
دُعائش قطبہ شُندیُس مال نُذیر
چھونیکن ہئُند دعا تخمِ سعادت
مُرادن پٹ مُراد آئس میسّر
کران آئین احسان خوب جاری

چھو پاپی ملک بخشان مالک الکل
زہ سُہہ زن دِرایہ جنگس پٹ پلنگس
زاسپ خود وَسِت پیو شاہ بھمن
ترا تر زن گل از گلبن ہرت پیو
تمن خرسن پلنگن سیت شیری
اِتن پیر تنگ شاہ زنگ مارُن
سپن بدحال دشمن سخت پامال
غنیمت و منقس اسباب و دولت
بملک خود سپن سلطان سکندر
بشاہی سکّہ لائن طبل و اینُن
خداین تس بصولت کر ملازم
لبن از فضل حق اللہ اکبر
سبب آسوس دِرین دولت نہ تدبیر
دوان میوہ مُراد اصلِ ارادت
بتخت و تاج و بخت و راج برخور
سرن سرکش مطیع حکم ساری

کنهن تقریب سان اکرو جو نظاره
عشرتین نامه رعنا نکته دان
ہمہ آسمان و لنک ماہ
طلعت آسمان حشمت شاہ
بدولت ن جهان بشوق دیدار
دیتن نحن مقفن شنیدن
چھو دیدن میوه تخم آرزو اُس تیلن

ولے سوزن زیره مصلحت خاص سنز
شاه دانا و فراست الفاظ اخلاص در دین
نیک لفظ ہنت الفاظ اخلاص العابہ سیبن
سوز خوشخط نامہ شوق ذوق اتر داد
عبارت نیچ نیچ تمنا دار تیر سبن تعظیم
حظ مضمون تکلف نوازش شوق نمنات
تمنا داری ذوق منقال

پترووہ منتر اکبرن بلمی رفتہ رفتہ
شعبانہ وانو زن ماہ دو ہفتن
پترووہ منتر فنی لک یاد و نہ پاہس
بہا بدوانت خرم وعدہ کا ہیں
نثار و ہیں یہ پاہ خوراں شہیداں شاہ
پترووہ ہمہ پیرو زن زن غدار انہ نیہرہ
تمام فاتحاہ اکبرن کہ اکبر چتر شاہان اہان
تمکھ شہزادہ شاہ ہیں سنو ودر
نثار افشان اکبرن اکبر کو ورد

خبر لوزت وزیر شاہ واثق
ان در شہر با اعزاز و حرمت
پگہ دیوبس شہن قاصدن پیش
کرن ظاہر نفائس تم تحائف
شہہس بن بن سین مکشوف از خط
دلس منزلش تہ ہیو شوقاہ عشیرن
لکھون ناماہ صداقت درج تن منز
وداد گ میوہ با ب اخلاصیہ القاب
بمہر مہربانی خوش منقش
سو نامہ نقش چین مشکہ خوشبو
تحائف رت عشیرس کت زن لبن چیز
مرخص گو تہوت وعدہ میقات
چھویت شہر س تہ روس منز مقبا
دیاں ییم اہل ہمت رکن دولت
رواں تم خط عشیرس واتناون
عشیرس آرزو گو ژر دلس منز

بنرتس برونہہ گو باجاہ لائق
مکاناہ خاص و تتہ یس ناز و نعمت
بو کرنس تم شہہن مدحا ون بیش
برن خاطر ز اسرار و لطائف
عشیرن شوق و اخلاص و محبت
امیرس وندہ گو ذوقاہ امیرن
فصاحت با بلاغت حرج سنت سنز
سداد ک شیوہ داب انہ خاصہ آداب
بعنوان کیانی خط تمک خوشس
لکھن کتھو مو قلم مژگان آہو
دتن انعام و خلعت قاصدس نیز
مشخص ہیو مقبا پتھ ملاقات
ہوارت آب لک میوہ مہیا
چھ تنت بہتر بعشرت بزم صحبت
جدا ہر تحفہ ہاون فضہ باون
کرن اسباب کوچ و منزلس سنز

سکھ باران اسین نوازش و شب‌بوبی
سکس بابہر نوازش کا پلوبی
سبک بیغمبر بہاریس نفقتن شب و روز
بہیچابس و ون ہنگامہ افروز
نہ وخوراں شہیدان نقل و ساز
سکابن منی شہر از نقل و ساز

٢٩

ربابے وفی نوا ساز و خوش آواز
بر رنگ و رنگ مجلس ن گلستان
بعطر و نافہ چینک بلبلان
نہ صحبت چین جنت نغمہ و بین
سو الفت بین لذت شربو بین

١٥ داستان چہارم

عشرتس بیت و امق خوش معاشر
شاہ عذرا یہ کن نتی سبل خاطر
برادر کن ہر مہمان پادریہ
اندر کن ہر جانان بیقرار اسکی
گمس از روی مہمان ہابحت تام
دلس بہ راحت جان نتی تہ آرام
تم تراوت تہ ہنفتہ گئی صد سال
لیمس بہ نتی شکس چین حالی آتنہ حال

نه از جامی خبر نه پے بتقدیر
بدل صافی سٹھاہ گے خوش از تدبیر
عجب بے عقل و دن گوسو فغمون
یہ کیتراہ مہربانی از حد افزون
تھغر آہست بسے زموردون مراده
عذر کاست بھو زر سودون زیاده

زکلفت دور الفت دوره محکم
بجمعیت ہو ہست دو بے غم
دو ہمیٰ محکن ہی کت دون پهتر
نہ ہی دون بیت محرم زن بودر
نہ مغز اکل بے پوست مانوی الفک دوست
تو نا قص دو سار دی مغز بے پوست

داستان پنجم

پگاه اک مجلس عذرایه کر خاص

۳۰

سٹھاہ تم معذرت کرلیں بہانہ
شہن عذرایہ رس کُہ عذر تقصیر
دلاسا کر رتس عذرایہ بسیار
ته رټ تس سیت لی خوش فرز مهمان
شهن دو پوس مه بیجان دل بهمنه
چھو مهمان عزیز آمُت بجانه
ولی چھوم عیش شیرین تلخ ژی روست
ته رستوی باغ گومُت کوه اندوه
ته رستوی جان زتن گمُ مضطرب دل
ته رُست اک دُوه غمک صد کوه دلس بیٹ
بسمن باہمن پھولمُت نشاطه
مه دور وقت عیشس چھم کدورت
سین عذرایه بو زت عذر وتش لال
بحیرت در تفکر پی دوشی نم
باآخر ہیوک با اندیشہ دور
چھو مهمان با صفا آمُت باخلاص

بزاری زور سوزن سوی خانه
مبادا آسه ہم آزرده دلگیر
چھو مهمان یار عزت تس سزاوار
ضیافت بو لدی شیرت لباماں
ته کن چھم کل پریشان جمع چھمنه
بهن تس سیت اولی مخلصانه
نتا طک غزه غمگین تلخ ژی رُست
غمک شب ہیو نومُت راحتک دُوه
اکی کت صد سخن چھم ہجر مشکل
چھو مشکل صبر دل بیت مشکلس ہیٹ
بو دو دون چھوس چھین جانی و خانه
صفا و فتح مه چان آئینه صورت
وچھین بیجا دپن مشکل چھو نہو حال
بفکرت در تفکر گے دوشی نم
بهن نکیجا عشرس سیت منظور
بصدق و صفا تس خلق خاص

متہیا تت ہمه اسباب خاص
ضیافت بے بدل فتوی نه خبر
می و نقل فرکباب و بے حد رنگ
سخن مت عود و غلمان نخ یاده
الفت اکن فعر اکن سو در کار
متخصل گو بت امان بدار

پیکنه اسیانان ته حاصل کوہ پیس نار ارد
ساز و ناز و نغمت و عشرت کیا ملاقات
وفی کی باہم عیش و عشرت سیت
عشرت برکی صبح نم لو فرفت

زرا ستبی اندل کیمن با ہیں مبین ار ی
زرا نوری عفت فیش شیت نزم ری ملی
سیکیت لو موش بر فرش رنز هبو انکی
وٹکان لو شب کن انکی هنس بهیلا

ڏٺي پٽ گو بر در خوانده عاشق
سڻت گو عشقه ڪا ناه تس سخاطر
نبر ڪن جي رطرب مس پياله درد ست
نبر ڪن يار محفل ۾ نه سو خوش دل
نبر مو که تازه ز وتان ۾ ندو نارڪ
وڻن پٽ خنده در وصلت مسرور
کهڻون برقسڌ امڪان نا عشقن
وڃي آخر سين ظاهر تمڪ ۾ ود
تمو ومنت جهڙيم استاد هر فن
سو سر پيو بر زبان از عام تا خاص
مڪر وحيله واحمق شه مهرم
هوشياري جهو بهتر ٿين زمستي
جهو شيطان دشمن انسان مقرر
دلس متر وسوساه تراوڻ عشرس
ڪرن تس سينه صافس بدگماني
سونيڪو خورجهيان دل يا ريارن

قمر زان سوي تلڪ درماند و امق
تهون پنهان نشانا ته تن ظاهر
اندر ڪن از شراب شوق هر مست
اندر ڪن زهر ٽ ديون دل نيم بسمل
اندر جهوڪ سينه بريان تنده نارڪ
دلس منز ناله برفرقت جو مهجور
وهڻن سخت آسو ڙايان ڪار عشقن
بخس پوشي کهڻون نارڪ جهو بي سود
ڪه مشڪ وعشق را نتوان نهفتن
دلس منز گو عشرس تام وسواس
مه ره ا سمته ناحق ره مه کهارم
بو سوي هاران ڪرس لعي پيشدستي
پناه از شر بحق زهاندن جهو بهتر
عشيرن پيروي ڪرنت ضميرس
يه تس دشمن سو مخلص يار جاني
يه قابو جو وجهان فرصت هوران

ترمي و... اجل تنده ديا وانت شگي ڪي تر ... ...
دا ستان شقم
جه پوڪ... واسق ... درا ... انتهي
عشيرن زان سي فرصت غنيمت ...
... گو ... نا ... ...

۲۱

بزبرن پيڇ پيه بي خبر گيه
گرڻان گر بي خبر گامي خبر دار
خبر بورزن ز نانتق سر تر دار
غمڪ گوه پيوس ... زڪو زبان
يه زهوڪ زوڪو نا گلستان
دزرت پيه ڪا غذي تصوير ...

لوجهان سوي جهان ... ...
لوتي سوي جهان وڻن ... ...
... زندگي ... زندگي ...
... ... وفاداري ...
وفاداري پڇ روزن با صفا بور
ولو پانو سين هر رنگ دلبر

بوتس عاشق سو معشوق موافق
سو گُل از بار غم برگل ہرت پیوم
گلالاہ باغ جانک پیوم برخاک
زلان تس ژنگ آتش بوی دگنش
نہ نیش خار رماتم پان مارس
سو لالہ می بو نبر کوتس ہنیر زل
خمارہ ہنتو سومی پٹھ ہارہ منتو کیاہ
سو دٔتن نیرہ گلگشتن ہوس تس
سو ہردک سرد واون خشک تراوم
ہوا تس سرو نازس پٹھ سپن وو او
مہ تس پٹھ آشیان برو صلت آباد
سمان سرو چھیا کن آس اسہ چمن منز
بو چھس قمری تسنز عمری ہوادار
سو شاہ آسوم مہ خورشید حجاب نتاب
سٹھاہ راژن بوتس پوژہ عرق در غم
یہان سوی وان دوہس فیروز بخش

بوتس معشوق سوی مافوق عاشق
چہ بلبل خار غم دردل نرت گوم
مہ کتھ کیا رود جز داغ دل چاک
تلان تس ہنگ مہوش خوی بغش
ہٹکن بومری پٹھ سیت یارس
سومی رتنوی نہ ہی چھاوان مسول
مہ نارہ تتو محبت ہارہ متو کیاہ
بو اچھہ منز جاگرس کھاسن نبرمس
ہرت ہارنت مہ یاون مشک راوم
تتھوی یاون تھر تراون ریُن داو
سو زیب باغ جان رخصلت آزاد
سو شمشاد روان ٹھاہ نددن کمن منز
کرس کو کو مرس سیتی وفادار
کڈم ٹھ لیشت چھ نیلوفر سر از آب
سنزاوژن نظر برشرق سرخم
دوہے تس نوشہن فیروز بخش

۳۲

سوٗ اَسِم زِندہ بغیم وٗندہ چھم ست | سوٗنے آسِم مہ یکدم صد قیامت
سو چھوم نارگ مہ دیدارگ وفادار | لو کہ چارگ مہ گلزارگ ہوادار
نشمنہ دل مشمنہ زہ تُند میل | مُرن تس لو سنہٖ شوبم چھس لوتس لیل
سو یوسف دارم تنہا سیرگشتس | رکابس کھورلدان اَمہٖ بہشتس
سوٗ پھیرِت تا قیامت بیہ بیمنہ | اِمن چشمن مہ بینائی دِمنہ
مہ تس رُستو چھوہ منہ معجز صبرِ ایوب | تمُن بے روئی یوسف شاہ یعقوب
زلیخا لاگہ کھور تل سر لو تراوس | نرے دارت لرے بو پانن ساوس
فریدون فرسودارا در سکندر | بہاموں برلو ایا برسمندر
گندڑُم دیوار بر یاجوج غمہا | ستم بیزار درمان المہا
مُرن تس مہ ترن یاجوج غم چھوم | ذرن کس مہ مرن چھا عقل چھم گم
بوتس نوشابہ سن ہمخوابہ دلخواہ | پکس آدابہ آبُ تابہ ہمراہ
بقدر و شان سعجانان شہ سلیمان | مہ تس ایمان بہ ایمان عہد و پیمان
پچھ رت تس ماس مند خاص تعمیر | مہ کت صرح ممرّد من قواریر
بوبے بلبیس تس بلقیس لگ دش | سو مقناطیس جان دل سیت تس خوش
سو بر تخت روان گت نیزہ برباد | مہ کر بخت جوان پت فیرہ ناشاد
و نن سئی تن زِ خنجر پارہ پیمش | تنہ از خنجر غم مارہ گیمش

پڑس پیٹھوں فعلکن ختم کری
نوں زعشق و عرفان پیئینہ برکی
ونی تہ جوہر صدق و صفا بخش
الٰہی تون مسکینن وفا بخش
جفاگارن تہ پورو نہ صفا نور
وفادارن صفا روزن پہرین نور
سٹھا نام غطا سر بادرم ڈن
پیچھو ناخرم خطا سر در حرم ڈن

خاتمۂ کتاب

خدا ئیں شکر ساری حمد ری
کرن یاری ہتوں الہام جاری
پین نظم سخن پیٹھو پختہ مختوم
رہزے اخلاص صحیح زن مجتہ منظوم
مہ حاجم آسم لاکھ چار کیالات

۳۴

ڈنڈن ڑھر برنہ سنگین آستانہ
پینڈ خویش و قبیلہ ہت ہتن غم
نہوں لبنگر سٹھاہ خیرات جاری
منقبا استقا ساروی مین تس
معنبر پردہ رنگین شامیانہ
ودان ساری نمتس ہمغم بماتم
مدرّس ختم خوان حفّاظ قاری
خدا ئین ڈرت خدائی روزنہ بس

حاصل داستان ہشتم

مجازک عشق پُر نفسک ہوا نار
ٹپلے بیٹھ بیٹھ تران کنھ ڈبرکنھ ڑو
پوان کنھ در سقر سُبحہ کن گنہ گار
مجازس منزوُسن چھوی نن جہاز
ترت سوی وات نیں بامراد آس
مخالف وادیں نفسک ہوا آ و
الٰہی ابتلائش رچھ برحمت
سفر عنزا دچھم رب چھوک کرم کر
پڑھس عزت کرن لیے مزد و منت
ڈلے کھوڑن تہند آمت بقرآن
حقیقت جنت و نعمت چھو یدار
ترت واتان بہشتس منز مقصود
مجازس بڈ خطر یار بنگہ دار
حقیقت کعبہ مقصود اہل رازس
نہ کیاہ گو ییں زرب البیت آ ناوس
بوڈت گی ناوتس چھس مبتلا ناؤ
مناہی رد بلاہش بچھ سٹھاوت
مڑز تم نادِ دیتہ قریب حرم بر
خلیل اللہ سند مشہور سنت نا
حدیث الحزم سُو ظن چھو برہان

شیخ آگھیم
رفعت و رتق و غنا برکت
بوڈت نت راز نیں رحمتن
نت مجازس و اس رحیم
حقیقت نت نیں بشیر و جنت
سو راسعو فصہ رتحیب امنت
ولے تاو صل قرح عجیب نہاب
ہ سکہ ہست ان عجیب
صفا جوین نزدہ نام و تن ناو

حیا سینی نزدہ طرح اول معطل راہ میر
مجرا بر سواد نتس بیتہ بیوہ سعد متین تہ ازوہ میمنہ
بیاض اصلاح نتحاہ کہنس بی ایب نہ یار کو نظرہ ا میمنہ
میر دی نتحاہ جانب بیا ہمیری اوقف با انظر میتہ
نبی سو نہ نتسا بسعد نغیبہ اقرب میاں ازالنظر ماضب
صلیقہ وین نسبد جبدسعد نت ستین ور
معد سعد عباس بے سد بینی سعد

۱۲۱

زمانن کرستھاہ گردش سجالات
سکان پینژہ وِزہ گے درمیانہ
سراج الدین سیٚن باعث برین کار
یہ صاحب شوق حاضر آسو طالب
یتھن شغلن نہ زاہ آسان مہ فرصت
ولیکن دوستن ہندِ دل کران خوش
وُہرو گرہ کران گو نازنین یار
کتاب اصلیچ نہ پیدا آس شہرس
سیٚن پید اکتاباہ پرزناوم
بوتس وعدہ تھوان ہر سال پیوور دُو
بحمد اللہ مہ خاطر جمع وَن گوم
عزیزن کاشرن سوے بوزناوی
تیمے نظمیچ ورمزن ہال ہرن
ولے صاحب کرم گاران چھ اخلاص
توقع چھوم کہ خاس پختہ مانن
فقیرن ہندِ نیاز آسان چھ ہارہ

لوڈت مٹھ تم جوانی ہند خیالات
سیٚن تتّ خاتمہ درلودیانہ
سو بارِ نازنین شایق باشعار
ولی غائب غنی صاحب تہ راغب
ونُن کاشر ہندوستان چھ کیاہ گت
چھ خاطر خواہ کاماہ خوب دلکش
جیا آسوم یوان نن دراہس دیار
وچھُن پہرس بکار آسمنہ وہرس
سہ اک ماوم دوہن کینژن تماوم
بفضل حق سو گرمت وعدٕ گو پور
باآسانی نکھہ وژھ سخت ہش کوم
سلاماہ میان شوقیچ واتناوی
منزچھ تحفہ لدن ہیتھ دوستدران
نہ چون طالب درم زاران چھ جناب س
یمن ہارن بشفقت محنتہ زانن
غنی زانن ہمن مہرہ شمارہ

۳۵

فقیرا چھوس انکتارہ بلکہ میر
اپنہ شیخ احمد پیر کشمیر
پدر نز میر نصر اللہ مغفور
سونز میر فضل اللہ مبرور
چھو سید وانت پونگ جد بہتر
جنازہ میر دیبی لسند برادر
چدن ہمتہ مرشدن ہمتہ جرسیلہ
بخاتس چھم نہ حیلہ جمیلکہ
مہ طاعت چھمتہ غراز عجز و زاری
بضاعت کنھہ تہ حزامیدواری
برحمت توبہ بس کن تس نپما
وکان اللہ توابا رحیما

این ابیات در شرح احوال خود
تحریر شدند

سو عیسیٰ دم صبا گل بہت ژلمر دور
مہ ذوقک نالہ چھم باغن مسجع
مہ ذوقک نالہ چھم باغن مسجع
بو مشراوت سو گلزارن ڈلن خوش
بو مشراوت سو گلزارن ڈلن خوش
لطیفن ناز و استغنا چھو لازم
سو در گلشن چہ سروے برلب آب
یہ منظوم گزین ہا زاہ دیس ناد
نتہ ما مشفق للہ فی اللہ
کرن گاہے دعا وقت مناجات
الٰہی سیف مسکینس ہدایت

کنہ ڈن منز تراوس بلبل بو مہجور
چہ شوقک لالہ تم داغن مرصع
چہ شوقک لالہ تم داغن مرصع
مہ آتش تراوت چھو یارن دل چھولن خوش
مہ آتش تراوت چھو یارن دل چھولن خوش
ضعیفس راز و استرضا ملازم
بو در گلخن تند روے دتب تاب
یہ مغموم حزین ناگہ پیس یاد
فقیر و سید و حافظ غنی شاہ
بدرگاہ روا فرمای حاجات
بجخشش سیف غمگینس عنایت

بحسن المصطفیٰ احسن الیہ
وجد و اغفر لہ و لوالدیہ

مہر خاتمہ

غرض ید کینہ یارس پرزن چھوم
پرس نام و نشان ہمتہ پننہ چھوم

مجازس زہ چھو سیر سینس داغ داغ
حقیقت نیتہ سینس باغ در باغ
مجازس چھو سرکی چھمہ جاپی
حقیقت پتہ چھو پوان تعی و رازی
مجازس چھو پرچھو چھمہ درد و غم یار
حقیقت زانہ نہ دوان مقصود و مطلوب
مجازس پنہ تر گرزان بہ عقلس پیچ
حقیقت پانہ یہ سوہ سرکی تدبیر
مجازس روزہ سوی ابن عفل گلیپی
حقیقت گوئیزن تبعدو دران چھ اسی ناپی
مجازس پتہ جان اسکبان سر نزی
حقیقی ہو لنوازی چھو دکھد غم کابازی
مجازی جان پتہ چھو دکھد غم دو رشتیں
حقیقت وصل حکمت مبدہ پیش

نیت آئینہ سوی سینہ درینہ تھو فلک
وُنن چھیم صورتک آئینہ گوٗرو
چھیو یکفنک بینہ در صورتس منز صورت سمہ
وکہ آئینہ از صورتن صورتک آئینہ تہ صیقل
پیش پانی عاشق چھیہ حبیب صورتک غیر تہ وادی
خدا وانی در عشق صوری نامرادی
اوّل در عشق صوری ضروری فاتنہ کنہند وار
تہ وقت ضروری ہیو فاتن چھیو دار
چھ صورت ہیو چھی اخر چھیو دار

دُعا کرِ منگ حقیقت منز مجازس
خدا کر ہدایت بر طریقت
مجازس منز حقیقت لبِنہ گو پوٗر
جہازس منز یُہُن لارُن حجازس
مجازُک عشقہ تہو صورت پرستی
نمودُک نامہ وُٹھ چھیَ صورتچ رٔٹھ
چھو ژ ماندان عاشق مستور پانیور
بلے ظاہر چھیو در مظہر کنوی دوست
محبّت صورتک معنے چھو ماوان
چھو معنے آئینن منز گردہ ترادت
سوٗ ڈیشن یُد چھو بے آئینہ مشکل
عبث صورت وچھن تصویر بازی
چھو صیقل خیر در صورتگری شر
مقرر کرِ یُہُن صیقل گرن منز
ہچھک یان صیقلی بر وجہ مطلوب
زصورت ماہ دلس کھیے مل کدورت

خوشا یم کعبہ لبٔ واتِت حجازس
قدم جا در مجاز بے حقیقت
حجازس تان گژھت رُود از حرم دور
نیازس کعبہ مقصود اہل رازس
حقیقت معنیک گو ذوق و مستی
وجوٗدک جامہ ژٹھ معنے کنوی رٹھ
شمع بے پردہ فانوس پٔژ نور
ولے لذت لبک در مغز بے پوست
بمعنے واتہ وُٹن صورت چھ تراوان
زخس بٹ صورتن ہند پردہ تھاوت
ژہ صاف تہو آئینہ در سینہ چھوی دل
دلس صیقل کرن تدبیر سازی
مگر صورت گری صیقل دِری کر
مکدّر آئینس صیقل کرن سنز
وچھک تت آئینس منز حسن محبوب
کدوٗرت کاسون صیقل نہ صورت

ضرورت چھیس چھی احکندار
اوّل در عشق معنے دل چھیو دیدار
اوّل در عشق معنے محمود دیدار
تیو وصل چھیو یعنی محبوب سیب
چھیو دل آئینہ انوار لارب
تیو ان از صورت اغیار بے عیب
خدر از آفت چھ صورت خطرمند

نظر چھس صورتس آفت ژہ کرینہ
بلائی سینہ صورت ہرن دل
چھ صورت بینہ سنز اچھ دشمن دل
درن معنے کرن دلخواہ ہمراہ
توجہ ہمت پیرن اللہ اللہ
چھ صورت خاکدان معنی چھ آسمان
کنوی اللہ بس باقی ہوس زان
الٰہی یم یہ خط لکھو یی تھن شاد
عطا تن دین و دیت اینک اولاد
پیو لاکن کرن از نور ایمان
منور تیوی پیاس پاکن شاہ جیلان

تمام شد قصۂ وامق و عذرا
در سنہ ۱۳۶۸ ہجری المقدس
کتبہ قاضی نظام الدین حاجبازی

فہرست کتب غزلیات تازہ بزبان کشمیری

نام کتاب	قیمت
صوفیانہ غزلیات	
بیاض شمس فقیر نمبر ۱	
،، ،، نمبر ۲	
بیاض رحمان پنجابی	
،، رحمان ڈار	
،، رحیم صاحب سوپوری	
،، نغمہ صاحب	
،، احمد بٹواری	
،، محمود گامی	
ساز و سنطور	
لولہ باغ	
ترانہ احمد بٹ	
کلام للہ عارفہ شرح دار	
کلام شیخ العالم	
غزلیات مجید میر	
،، شاہ غفور	
،، محمد وازہ	
،، حقانی	
موسیقی فارسی و کشمیری	
۲۸ حصہ عہد بڈشاہی سے آجتک کے تمام صوفیاء کرام کے غزلیات کا مجموعہ معہ تال و وقت سرود	
بہار گلشن کشمیر ۱۰ حصے فی	
موسیقی کشمیری ۵ حصے فی	

نام کتاب	قیمت
تصنیفات دلسوز کاشمیری	
بہار مدنی	
ڈرامہ شیرین فرہاد	
،، لیلیٰ و مجنون	
کلام دلسوز	
خیال دلسوز	
ترانہ دلسوز	
ترانہ گلستان کشمیر	
ڈرامہ مصطفےٰ کمال پاشا	
تصنیفات از احمد زرگر	
کلام احمد زرگر نمبر ۱	
،، ،، نمبر ۲	
،، ،، نمبر ۳	
،، ،، نمبر ۴	
،، ،، نمبر ۵	
،، ،، نمبر ۶	
،، ،، نمبر ۷	
،، ،، نمبر ۸	
،، ،، نمبر ۹	
،، ،، نمبر ۱۰	
،، ،، نمبر ۱۱	
اکہ نندن کلان	
گل و صنوبر	
مولوی نامہ بزبان کشمیری	

نام کتاب	قیمت
تصنیفات آزاد کاشمیری	
سرود آزاد	
کلام آزاد نمبر ۱	
،، ،، نمبر ۲	
پیام آزاد نمبر ۱	
،، ،، نمبر ۲	
تصنیفات غمہ خوجہ	
رسالہ دل	
عشقہ باغ	
کلام الفت نمبر ۱	
پیام الفت	
ظہور گلشن	
کلام غمہ خوجہ	
سرور عشق	
جام جم	
تصنیفات صمد میر کاشمیری	
کلام صمد میر نمبر ۱	
،، ،، نمبر ۲	
،، ،، نمبر ۳	
،، ،، نمبر ۴	
،، ،، نمبر ۵	
،، ،، نمبر ۶	
اکہ نندن حصہ اول	
،، ،، نمبر ۲	

نام کتاب	قیمت
تصنیفات رسول میر	
بیاض رسول میر شاہ آبادی	
،، ،، نمبر ۲	
،، ،، نمبر ۳	
متفرقات	
گووندہ گیت	
سودام چرتر	
ہرشچندر	
کیشو بھگتی	
ترانہ رنجور	
ترانہ مصور	
(ہندوؤں کے لائق رسالے ہیں)	
ترانہ عاشق	
شاہ عرب نمبر ۱	
،، ،، نمبر ۲	
دودہ گور نمبر ۲	
کلام مخمور بجواب مہجور	
،، ،، نمبر ۲	
پہل کور کرالہ کور	
آب و آتش	
کلام منظور	
شاہ پری	
خاندر نامہ	
رموز عارف	
دہب کھاؤن طوطہ	
علی وانین طوطہ	
عشقہ پیچان نمبر ۱ و ۲ و ۳	

فہرست کتب کشمیری معہ قیمت رعایتی بابت تاجران عالیشان

نام کتاب	قیمت	نام کتاب	قیمت	نام کتاب	قیمت	نام کتاب	قیمت	نام کتاب	قیمت

نعوت و مناقب

شمایل نبوی کا ترجمہ
شمایل شریف کلان
" " از حید بابا
کاشر سلام بحضور خیر الانام
گلشن نعت حصہ اول
گلشن نعت حصہ دوم
گلدستہ نعت " سیوم
گلزار نعت " چہارم
حدیقہ نعت " پنجم
گلبن مدینہ
اعجاز غریبیہ مجموعہ
معجزات حضرت محمدؐ
گلزار مدینہ در عشق نبی
معجزہ یمن
مجموعہ معراجنامہ محمود گامی
شمس فقیر - وہاب کھار
معراجنامہ کلان
وفات نامہ "
قصص الانبیاء
حجۃ الاسلام
نور نامہ
دعائی صبح
قصہ حضرت خلیل الرحمن
مجموعہ جنگنامہ آنحضرت
یعنی مغازی النبی کلان
روضۃ الشہداء
مجموعہ مرثیہ وفات و شہادت حسنین کشمیری فارسی
شفاعت حسنین
شہادت فرزندان امام مسلم
محرم نامہ ۳ حصہ فی

ظفرنامہ در انتقام یزید
گلدستہ انوار
کرامات غوثیہ
کرامات محبوب العالم
کاشر سلطانی } از وہاب پری
احوال الآخرت
کاشر دونن ۶ حصہ فی
کلام للہ عارفہ شرح دار
کلام شیخ العالم نمبر ۱
" " نمبر ۲
" " نمبر ۳
جواز شیئاً للہ
کاشر مفتی
کاشر نام حق
بدایع منظوم
کاشر ضروریات دین
کاشر عقاید
کاشر پارہ عم
کاشر مسئلہ کتاب

قصہ جات

قصہ اصحاب کہف
قصہ حضرت شمعون
قصہ سلطان ابراہیم ادہم
یوسف زلیخا محمود گامی
" مسکین
" قادری
قصہ حضرت ایوب صابر
قصہ تمیم الضار
تاریخ فتنہ وحدت
در بحث مقلد غیر مقلد
قصہ شاہ منذود

قصہ ہارون رشید
قصہ دشان عورت دلالہ
قصہ بہرام گور ہشت بہشت
" زہرہ و بہرام
" بہرام گل اندام
" شاہ بہرام
" سلطان محمود غزنوی
" شیخ منصور
شیخ صنعان
قصہ گربہ و موش
" حاتم طائی ۲ حصہ
" فرخفال یعنی
گلزار حقیقت
قصہ گل و صنوبر
" بدر منیر } یعنی گلدستہ بے نظیر
قصہ چندر بدن
" سوہنی مہینوال
" خنجر عشق
" جوہر عشق
مقدم نامہ
کاشر الف ایلا
مہر و ماہ
قصہ زین العرب
چہار درویش
دہ عذاب
توبہ نصوح خشت زن
قصہ سبا
قصہ پیچہ قطروسی
تعریف ماہ رمضان
گرلیست نامہ
سکندر نامہ
مکر زن

یک حکایت چار باغ
رنگین - بہار نامہ
پیر نامہ - ملا نامہ
خدیجہ نامہ
شیرین خسرو محمود گامی
" " نامی
" بطرز ڈرامہ
لیلی مجنون کلان
" بطرز ڈرامہ
خلافت نامہ
قصہ ممتاز بے نظیر ۲ حصہ
گلبدن عروس چمن
شکر ریز
گل بکاولی
گلنور گلریز
زیبا نگار
گلریز کلان
رعنا و زیبا
ہیمال
قصہ قمر الزمان مکمل

جنگ نامے

جنگ کربلا
مختار نامہ ۶ حصہ فی
خاور نامہ ۱ حصے فی
شاہنامہ ۱ حصہ فی
جنگ بیر الالم
جنگ زیتون
سام نامہ ۲ حصہ فی
جنگ قنتدور
جنگ دینور
جنگ خیبر
جنگ تال

جنگ خندق
جنگ احد
جنگ بدر
جنگ امام محمد حنف
جنگ امیر حمزہ } ۱۵ حصے فی

مطبوعات فارسی اردو

شرح وردالمریدین
تاریخ اعظمی
چہل اسرار
اوراد فتحیہ مترجم کشمیری
اوراد قادریہ
کبریت شریف
چہل کاف
قصیدہ شریف
سورہ یٰسین
قصیدہ بردہ مترجم کشمیری
دعاء مونس حزیمانی
صرف بہائی جدید
" " قدیم
جدید تاریخ کشمیر اردو
مغزی در علم صرف
سوانح عمری بلبل شاہ صاحب
حیات صرفی
تحفہ محبوبی
جنۃ الدنیا
روضۃ الحسن
سلطانی فارسی
اسماء بدر
وردالمریدین

تمام قسم کی کتابیں ہمارے دوکان سے ہر وقت مل سکتی ہیں

غلام محمد نور محمد تاجران کتب سرینگر

مہاراج رنبیر گنجبازار (و) مائسمہ بازار امیراکدل

سرینگر کشمیر

کتبہ قاضی نظام الدین جانبازی

منشی محمد اسمٰعیل ... ہاشمی

SRI PRATAP COLLEGE LIBRARY
SRINAGAR (Kashmir)

DATE LOANED

Class No. ______________ *Book No.* ______________

Acc. No. ______________

This book may be kept for **14 days.** An over - due charge will be levied at the rate of **10 Paise** for each day the book is kept over - time.

SRI PRATAP COLLEGE LIBRARY
SRINAGAR (Kashmir)

DATE LOANED

Class No. ______________ *Book No.* ______________

Acc. No. ______________

This book may be kept for 14 days. An over - due charge will be levied at the rate of 10 Paise for each day the book is kept over - time.

SRI PRATAP COLLEGE LIBRARY
SRINAGAR (Kashmir)

DATE LOANED

Class No. ______________ *Book No.* ______________

Acc. No. ______________

This book may be kept for **14 days.** An over - due charge will be levied at the rate of **10 Paise** for each day the book is kept over - time.